चौदण्डीगढी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बेल्टार, उदयपुर, कोशी प्रदेश, नेपाल

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन

मस्यौदा प्रतिवेदन

२०८२

विषय सूची

परिचय खण्ड १

१. पृष्ठभूमि १

२. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय २

३. अध्ययनको महत्व ३

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको उद्देश्यहरू ४

५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरू ४

६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको विधि र तरिका ५

७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका सहभागीहरू ६

तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण खण्ड ७

८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचक र उपसूचक अर्न्तगत प्राप्ताङ्क ७

विश्लेषण खण्ड ८

९ लै.स.सा.स. परीक्षण विश्लेषणका औजारहरू ८

१०. लै.स.सा.स. परीक्षण तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण ९

मुख्य उपलब्धिहरू ११

११. लै.स.सा.स. परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था ११

१२ सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू (SWOT Analysis) १४

१३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना २०

निश्कर्ष र सुझावहरू २४

अनुसूचीहरू २५

अनुसूची १: लै.स.सा.स. परीक्षणको लेखाजोखा फारम २५

अनुसूची २: माइन्युट ६८

अनुसूची ३: कार्यक्रमका केही तस्वीरहरू ७०

परिचय खण्ड

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछुतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। संविधानको भाग ३, मौलिक हक र कर्तव्य अर्न्तगत धारा २४ मा छुवाछुत तथा भेदभाव विरुद्धको हक, २६ मा धार्मिक स्वतन्त्रताको हक, ३२ मा भाषा तथा संस्कृतिको हक, ३८ मा महिलाको हक, ३९ मा बालबालिका सम्बन्धी हक, ४० मा दलितको हक, ४२ मा सामाजिक न्यायको हक, ४१ मा ज्येष्ठ नागरिकको हक, ४३ मा सामाजिक सुरक्षाको हक लगायतका मौलिक हकहरूको व्यवस्था गरिएको छ।

महिलाको हक सम्बन्धी उपधारा (१) ले समान वंशीय अधिकार, उपधारा (२) ले सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, उपधारा (४) ले राज्यका सबै सरकारमा सहभागिता हुने अधिकार, उपधारा (६) ले सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। बालबालिकाको हक सम्बन्धी उपधारा ४ ले कुनै पनि बालबालिकालाई कलकारखाना, खानी वा यस्तै अन्य जोखिमपूर्ण काममा लगाउन नपाइने, उपधारा ५ ले बालविवाह, गैरकानूनी ओसारपसार अपहरण र बन्दक राख्न पाइने छैन् भन्ने व्यवस्था गरेको छ। दलितको हक सम्बन्धी उपधारा १ ले राज्यका सबै निकायमा दलितलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागी हुने हक हुनेछ भनी व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी सामाजिक न्यायको हक सम्बन्धी उपधारा १ ले आर्थिक, सामाजिक वा शैक्षिक दृष्टिले पछाडी परेका महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, मधेशी, थारु, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिक रुपले विपन्न खस आर्यलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकायमा सहभागिताको हक सुनिश्चित गरेको छ।

संविधानले लै.स.सा.स. सुनिश्चित गर्न समानता र गैर भेदभावको सिद्धान्तको व्याख्या गर्नुका साथै संवैधानिक राष्ट्रिय आयोग र मानव समाज संस्थाहरू सहित राष्ट्रिय महिला आयोग, राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, राष्ट्रिय मधेश आयोग, राष्ट्रिय मुस्लिम आयोग, राष्ट्रिय आदिवासी जनजाति आयोग र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगहरू स्थापना गरि कार्यआरम्भ गरिसकेको अवस्था छ। संविधानद्वारा प्रत्याभूति गरिएको संघीय शासन प्रणालीमा लैङ्गिक असमानता र सामाजिक बहिष्करणलाई कम गर्न तथा सामाजिक रुपान्तरणका लागि धेरै अवसरहरू प्रदान गरेको छ। यस पद्धतीले नेपालका सबै राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता अगाडि बढाउने क्षमता राख्दछ। लै.स.सा.स. का सवालमा सम्बोधन गर्ने मुख्य अन्तराष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूमा दिगो विकास लक्ष्य, महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि (CEDAW), बेइजिङ्ग घोषणा पत्र (BPFA) आदि मुख्य पंक्तिमा रहेका छन्।

दिगो विकासको पाँचौ लक्ष्य लैङ्गिक समानता र सोह्रौं लक्ष्य शान्तिपूर्ण, न्यायपूर्ण र समावेशी समाजको आवश्यकता मुख्य लै.स.सा.स.को लागि समर्पित लक्ष्य हुन्। यद्यपी दिगो विकासका सबै लक्ष्य लै.स.सा.स. अनुरुप एकिकृत गरिएको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा नगरपालिका/गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लै.स.सा.स.) सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । यसका अलावा दफा ११ को उपदफा (२ त) मा ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी, अर्न्तगत विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ भने दफा २४ को उपदफा (२) मा स्थानीय तहले विकास योजना निर्माण गर्दा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रकियासँग अनुकुल हुने गरि सुशासन, बालमैत्री, वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकुल, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनुपर्नेछ भनी व्यवस्था गरिएको छ। यसैगरी सोही दफाको उपदफा ३ मा नगरपालिका तथा गाउँपालिकाले आफ्ना योजनाहरू निर्माण गर्दा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ भनि उल्लेख गरिएको छ ।

त्यसैगरी वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने, सामाजिक विकास कार्य अन्तर्गत बालविवाह, बहु-विवाह, लैङ्गिक हिंसा अन्त्य गर्ने आदिको व्यवस्था गरिएको छ। स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन अन्तर्गत योजना तर्जुमा प्रकृयामा महिला तथा पिछडिएको वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजना छनौटमा जोड दिदै लै.स.सा.स. प्रवर्द्धन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था अनुसार स्थानीय सरकारहरूले वर्षमा एक पटक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको प्रथम चौमासिक भित्र लै.स.सा.स. परीक्षण गरी सक्नुपर्दछ। लै.स.सा.स. परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ मा व्यवस्था भए बमोजिम लै.स.सा.स. परीक्षण गर्नु पूर्व एक लै.स.सा.स. कार्यान्वयन समिति तथा परीक्षण कार्यको सहयोग तथा समन्वयका लागि स्थानीय सरकारले एक कार्यदल गठन समेत गर्नुपर्दछ। नीति, कानून, योजना, संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह, सुशासन तथा उत्तरदायित्व गरि ५ वटा प्रमुख शिर्षकहरू भित्र २२ वटा उपशिर्षकहरू राखिएका छन्। ती उपशिर्षकहरूलाई प्रष्ट बनाउनका लागि प्रत्येक उपशिर्षकमा प्रश्नहरू राखिएका छन् । तिनै प्रश्नहरूको आधारमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरू र कर्मचारीहरूसँग छलफल गर्नुपर्ने हुन्छ। छलफलको आधारमा प्रत्येक उपशिर्षक बारेका उत्तरहरू राम्रो देखिएकामा १, मध्यम देखिएकामा ०.५ र सुधार गर्नुपर्ने देखिएकोमा वा सो विषय हुँदै नभएमा ० अंकहरू प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ र प्राप्त नतिजालाई माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्रको माध्यमबाट सहभागीहरू माझ प्रस्तुत गर्नुपर्दछ। लै.स.सा.स. परीक्षणको सैद्धान्तिक पक्षको अनुसरण, लै.स.सा.स. परीक्षण कार्यविधिको महत्वपुर्ण पाटो भएकाले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आफ्नो लै.स.सा.स. क्षेत्रको विकासको उत्तरदायित्व पुरा गर्न स्थानीय सरकारलाई ठूलो टेवा पुग्ने गर्दछ । यसैको आधारमा भविष्यको रणनीति तथा योजना तयार गर्ने कार्यका लागि यसबाट प्राप्त निष्कर्षहरूले सघाउँछन्। यसै सन्र्दभमा स्थानीय तह लै.स.सा.स. परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ को अधिनमा रही यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाको आ.व. ०८१/८२ को लै.स.सा.स. परीक्षण गरिएको छ।

२. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

चौदण्डीगढी नगरपालिका उदयपुर जिल्लाका ४ वटा नगरपालिकाहरु मध्येको एक हो । नेपालको संघीय

शासन प्रणाली अर्न्तगत राज्य पुर्नसंरचनामा स्थानीय तहको नयाँ सिमाङ्कन गर्दा २०७३ फागुन २७ मा साविकका बेल्टार र बसाहा गा.वि.स.हरु मिलेर बनेको बेल्टार बसाहा नगरपालिका, चौदण्डी, सिद्धिपुर, हडिया र सुन्दरपुर गा.वि.स.हरु लाई समायोज गरि यो नगरपालिकाको स्थापना भएको हो। यसको सिमानामा पूर्वमा बेलका नगरपालिका, पश्चिममा त्रियुगा नगरपालिका, उत्तरमा खोटाङ र भोजपुर जिल्ला, दक्षिणमा सप्तरी जिल्ला पर्दछन्। विभिन्न समुदाय तथा जातजातिको बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा विभिन्न किसिमका चाडपर्वहरु मनाउने गरिन्छ। यहाँ मनाइने मूख्य चाडपर्वहरुमा दशैं, तिहार, तिज, रामनवमी, महाशिवरात्री, फागु पूर्णिमा, जनै पूर्णिमा, नाग पञ्चमी, माघे संक्रान्ति, साउने संक्रान्ति, कृष्ण जन्माष्टमी, उभौली (बैशाख पूर्णिमा) र उधौली (मंसिर पूर्णिमा), साकेला पर्व, बुद्ध पूर्णिमा, क्रिश्मस, भूमे पर्व(भूम्या) आदि हुन्।

जनसाङ्ख्यिक विवरण

कुनैपनि स्थानको जनसंख्या सो स्थानको विकासको साधन र साध्य दुवैको रूपमा रहेको हुन्छ। विकासका लागि आवश्यक आर्थिक र भौतिक साधनको परिचालन मानव श्रोतबाट नै हुने भएकाले विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा यसको बनावटका विविध पक्षहरूको अध्ययन र विश्लेषण आवश्यक हुन्छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८, को तथ्याङ्क अनुसार १२,७०३ परिवार संख्या रहेको यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५३,६३१ रहेको छ । जसमध्ये पुरुषको संख्या २५,१५७ र महिलाको संख्या २८,४७४ रहेको छ। यस नगरपालिकामा १४ वर्ष मुनीका बालबालिकाको संख्या १४,१९० रहेकोमा ७,१४३ जना बालक र ७,०४७ बालिका रहेका छन्। यहाँ ८० वर्ष उमेर समूह भन्दा माथिका व्यक्तिहरुको संख्या ७५९ रहेकोमा ३५९ जना पुरुष र ४०० जना महिलाहरु रहेका छन्। यहाँको जम्मा जनसंख्या मध्ये १,५६२ जना अर्थात २.९ प्रतिशत अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन्।

विवरण	राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा
जनसंख्या	५३,६३१
पुरुष जनसंख्या	२५,१५७
महिला जनसंख्या	२८,४७४
परिवार संख्या	१२,७०३
क्षेत्रफल	२८३.७८
जनघनत्व (प्रति वर्ग किलोमिटर)	१८९
लैङ्गिक अनुपात	८८.३५

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३. अध्ययनको महत्व

चौदण्डीगढी नगरपालिकाले महिला, जनजाती, आदिवासी, दलित, सामाजिक, आर्थिक रूपमा पछाडी परेका वर्ग तथा समुदायको सहभागितालाई बढाएर विकासको प्रक्रियालाई संस्थागत गर्ने पक्षमा जोड दिएको छ। आफ्नो क्षेत्रको विकासका लागि श्रोत र साधनहरूको बाँडफाँड, कार्यान्वयन तथा परिचालन र त्यसबाट प्राप्त प्रतिफलको उपभोगमा यस परीक्षणले सामाजिक समानता ल्याउने उद्देश्य राखेको छ। नगरपालिकाबाट प्रवाहित सेवालाई बढी प्रभावकारी बनाउन लैङ्गिक स्थितिको पहिचान र योजनाबद्ध तवरबाट लैङ्गिक उत्तरदायी विकास प्रक्रियालाई संस्थागत गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण आवश्यक छ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रक्रिया आफैमा एउटा सहभागितामूलक स्वमूल्याङ्कन भएकाले कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको व्यक्तिगत तथा संस्थागत क्रियाकलापहरूलाई लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तिकरण तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा काम गर्न उत्साह जगाउँछ। साथै यस प्रक्रियामा संलग्न पक्षलाई लै.स.सा.स.को पक्षमा उत्तरदायी हुने तर्फ पनि उन्मुख गराउँदछ। यस प्रक्रियाले स्थानीय तहको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, सामाजिक समावेशीकरण तथा महिला सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रममा प्रभावकारिता बढाउन र संस्थागत अपनत्वको भावना कायम गर्न पनि सघाउ पुऱ्याउँदछ। यस परीक्षणद्वारा आगामी वर्षमा नगरपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तय गरि त्यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन समेत मद्दत पुऱ्याउँदछ।

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको उद्देश्यहरू

- नगरपालिकाको आवधिक र वार्षिक योजनामा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई संस्थागत गर्ने।
- समावेशीकरणको लक्ष्यलाई नगरपालिकाको संरचना र कार्य योजनामा स्थान दिने।
- संस्थागत एवं कार्यक्रमगत रूपमा नगरपालिकालाई लैङ्गिक एवं समावेशीकरण मैत्री बनाउने।

५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरू

- नीति, कानून, योजना अर्न्तगतका क्षेत्रहरू
- संस्थागत व्यवस्था अर्न्तगतका क्षेत्रहरू
- मानव संसाधन तथा क्षमता विकास अर्न्तगतका क्षेत्रहरू
- सेवा प्रवाह अर्न्तगतका क्षेत्रहरू
- सुशासन तथा उत्तरदायित्व अर्न्तगतका क्षेत्रहरू

मूख्य ५ वटा क्षेत्रहरू तथा सूचकहरू अर्न्तगत रही तल उल्लेखित १९ वटा उपसूचक तथा उपक्षेत्रहरू यस परीक्षणको मूख्य अधारहरू हुन्।

- नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
- बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
- कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व
- कार्यप्रणाली समावेशी
- समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व
- वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता
- तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन
- मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
- अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कु-संस्कार विरूद्ध जनचेतना
- कानूनी साक्षरता

- विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता
- पूर्वाधार विकास
- प्रजनन स्वास्थ्य
- शिक्षा कार्यक्रम
- खानेपानी तथा सरसफाई
- स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन
- सुशासन
- उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता

६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको विधि र तरिका

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले एउटा पक्षलाई मात्र नभई सबै पक्षलाई समेटेर स्थानीय सरकारलाई सुधारात्मक दिशामा निर्देश गर्न मद्दत गर्ने भएकाले विषयवस्तु सुहाउँदो विधि वा प्रक्रियाहरू अपनाउन आवश्यक छ । यस परीक्षणमा पहिलो चरण अन्तर्गत लै.स.सा.स. परीक्षणको तयारीका लागि नगरपालिकासँग समन्वय गरि परीक्षण कार्यशालाको मिति र स्थान तय गरिएको थियो । साथै नगरपालिकाले प्रकाशन गरेका लै.स.सा.स. सँग सम्बन्धित तथा अन्य दस्तावेजहरूको अध्ययन गरिएको थियो भने दोस्रो चरण अर्थात कार्यान्वयन चरण अर्न्तगत लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शनको अधिनमा रही बनेको लै स सा स कार्यदलमा उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सामाजिक विकास समितिका संयोजक, कार्यपालिका सदस्यहरू संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरू लगायतको उपस्थिति रहेको थियो । यसरी बनेको कार्यदल सहित नगरपालिकाका कर्मचारीहरू र जनप्रतिनिधिहरू बिच छलफल गरि आफ्नो मुख्य सरोकारको तथा सम्बन्धित शाखाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागि निर्धारित संरचनाको माध्यमबाट संस्थाको स्वमूल्याङ्कन गरी नतिजा सार्वजनिक गरिएको थियो । यो कार्यशाला संचालन गर्न सहभागितात्मक विधि अवलम्बन गर्नुका साथै सिकाई तथा अनुभवजन्य सिकाई प्रक्रियालाई प्रयोगमा ल्याइएको थियो । प्राप्त नतिजालाई सरोकारवालाबिच प्रस्तुतीकरण गरिएको थियो । प्रस्तुतिमा प्राप्त नतिजालाई थप प्रष्ट पारि साझा बुझाई तथा सहमति कायम गरिएको थियो ।

यसैगरी प्रतिवेदन तयारी चरण अर्न्तगत कार्यदलसँगको समन्वयमा तयार गरिएको मस्यौदा प्रतिवेदन माथि नगरपालिकामा पेश गरी प्राप्त पृष्ठपोषणको आधारमा अन्तिम प्रतिवेदन तयारी गरिएको हो । लै.स.सा.स. परीक्षणको समयावधिमा निम्न विधी अपनाई सूचकहरू माथि छलफल गरि तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको थियो ।

नगरपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रम, बजेट आदिको अध्ययन तथा विश्लेषण

- नगरपालिकाको ऐन तथा कार्यविधि लगायतका दस्तावेजहरूको अध्ययन
- दिर्घकालिन तथा आवधिक विकास योजनाको अध्ययन र विश्लेषण
- वार्षिक प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन अध्ययन

- मुख्य सरोकारवालाहरूसँग सूचना संकलन तथा अन्तरवार्ता (नगरपालिकाका प्रमुख तथा उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, वडाध्यक्ष, योजना तथा प्रशासन शाखा प्रमुख र विषयगत शाखाका प्रमुख)
- उपभोक्ता समिति र लक्षित वर्गसँग समूह छलफल ।

७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका सहभागीहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणमा निम्न अनुसारको सहभागिता रहेको थियो ।

- नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख तथा सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू
- चौदण्डीगढी नगरपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुख तथा कर्मचारीहरू
- सेवाग्राहीहरू तथा सरोकारवाला व्यक्तिहरु
- सहभागीहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची-२ मा समावेश गरिएको छ ।

तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण खण्ड

८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचक र उपसूचक अन्तर्गत प्राप्ताङ्क

क स	सुचक तथा उपसुचकहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्राप्ताङ्क प्रतिशतमा
१	**निति, कानून, योजना**	२०	१७.५	८७.५
	➢ निति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	६.५	८१.२५
	➢ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	७	८८
	➢ बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	४	१००
२	**संस्थागत व्यवस्था**	२०	१६.५	८२.५
	➢ कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	३.५	८७.५०
	➢ कार्यप्रणाली समावेशी	४	३.५	८७.५०
	➢ समिति उपसमिति र कार्यदलमा	४	३.५	८७.५०
	➢ वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	३.५	८७.५०
	➢ तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५	६२.५०
३	**मानव संसाधन तथा क्षमता विकास**	२०	१९	९५
	➢ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	८	१००
	➢ अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कु-संस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.५	८७.५०
	➢ कानुनी साक्षरता	४	३.५	८७.५०
	➢ विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	४	१००
४	**सेवा प्रवाह**	२०	१७	८५
	➢ पूर्वाधार विकास	४	३.५	८७.५०
	➢ प्रजनन् स्वास्थ्य	४	३.५	८७.५०
	➢ शिक्षा कार्यक्रम	४	४	१००
	➢ खानेपानी तथा सरसफाई	४	३	७५
	➢ स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	३	७५
५	**सुशासन तथा उत्तरदायित्व**	२०	१५	७५
	➢ सुशासन	४	४	१००
	➢ उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५	८७.५०
	➢ सुचना तथा सञ्चार	४	२	५०
	➢ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	२.५	६२.५०
	➢ समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	३	७५
	जम्मा	१००	८५	

यस नगरपालिकामा लै.स.सा.स परीक्षणको अभ्यास यस अगाडी भइ सकेको भएतापनि लै.स.सा.स परीक्षण

प्रति जनप्रतिनिधीहरू, कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको चासो रहेको पाइयो। यस पालिकामा कतिपय व्यवस्था प्रदेशकै नीति तथा कानूनलाई आधार मानेर गर्ने गरिएको छ।

यहाँ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तय गर्नका लागि तयारी भैरहेको छ भने महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका लक्षित वर्गलाई क्षमता विकास, सशक्तिकरण तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा आयआर्जनमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने, महिला, बालबालिका र किशोर किशोरीमा हुने सबै प्रकारका हिंसा अन्त्यका लागि सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिने, महिला, अपाङ्गता, दलित, विपन्न, अल्पसंख्यक समुदायको आय वृद्धि गर्न क्षमता अभिवृद्धि तथा सिप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम (सामी) र नेपाल मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र (CMC) नेपालद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरुलाई नगरपालिकाको समेत साझेदारीमा निरन्तरता दिने, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार र करुणा फाउण्डेसन नेपालको त्रिपक्षीय लागत साझेदारीमा सञ्चालित अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने लगायतका नीति तथा कार्यक्रमहरु अगाडि सारेको अवस्था छ।

नगरपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रममा एकल, विपन्न, दलित महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा आर्थिक विकासको लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा महिलाको सहभागिता र लाभ सुनिश्चित गर्नका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) को अवधारणा अनुसार नीति, कार्यक्रम, बजेट, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा महिलाहरुको क्षमता विकास हुने, सहभागिता बढ्ने, रोजगारी अझ वृद्धि हुने र महिलाहरुको परम्परागत कार्यबोझमा कमी ल्याउने व्यवस्था मिलाउने, बालबालिकाको अधिकार सुनिश्चित गर्नका लागि बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्ने, ज्येष्ठ नागरिक सम्मान तथा भेटघाट कार्यक्रम साथै शितल चौतारी निर्माण कार्यक्रमलाई आवश्यकताका आधारमा जनशक्ति थपघट गरि कायम गर्ने लगायतका लै.स.सा.स. मैत्री कार्यक्रमहरुलाई समावेश गरेको छ।

नगरपालिकाले विद्यालयमा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, महिलामैत्री संरचना विकास गर्ने, समाजमा रहेको विभेद, कु-संस्कार, कुरीति, असमानता, महिला हिंसा, श्रम शोषण, बालश्रम, विभेद आदि कानूनी रुपमै वर्जित भएको र पालिकामा लक्षित वर्गको उत्थानको लागि कार्यक्रमहरुको सुरुवात भएको छ। यहाँबाट प्रकाशित दस्तावेजहरुमा महिला तथा बालबालिका र लक्षित समूहलाई प्राथमिकताका साथ सम्बोधन गर्ने गरी कार्ययोजना प्रस्ताव गरेको छ।

विश्लेषण खण्ड

९ लै.स.सा.स. परीक्षण विश्लेषणका औजारहरू

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको पक्षबाट नगरपालिकाको संस्थागत, नीतिगत र कार्यक्रमको सूचकहरूलाई आधार मानी माकुरीजालो ग्राफ विधिबाट विश्लेषण,
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको पक्षबाट पालिकाको संस्थागत, नीतिगत र कार्यक्रमको सूचकहरूलाई आधार मानी स्तम्भचित्रबाट विश्लेषण,
- पालिकाको लै.स.सा.स.को क्षेत्रमा देखिएका सवल पक्ष र कमजोर पक्ष एवं अवसर तथा चुनौतीहरूको विश्लेषण।

१०. लै.स.सा.स. परीक्षण तथ्याङ्को तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

नीति कानून र योजना

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शनको तालिका नं. १ मा उपलब्ध गराइएका १०० वटा प्रश्नहरूमा सहभागितात्मक छलफल र प्रमाणीकरणका कागजातका आधारमा नगरपालिकाले कुल ८५ अंक प्राप्त गरेको छ। सूचकहरूमाथि तुलनात्मक अध्ययन गर्दा नगरपालिकाले नीति कानुन र योजना शिर्षक अर्न्तगतका कार्यक्रमहरूमा १७.५ अंक अर्थात ८७.५ प्रतिशत ल्याई लै.स.सा.स.का पक्षमा अभ्यासरत रहेको छ। यस सूचक अर्न्तगतका उपसूचकमाथि भएको अभ्यासलाई अध्ययन गर्दा लै.स.सा.स.सँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने कार्यक्रमहरूमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन उपसूचकमा ७ अर्थात ८८ प्रतिशत अंक ल्याई लक्ष्य नजिक रहेको पाइयो भने बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा ४ अर्थात १०० प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ। यसैगरी नीति र कार्यमा समावेशीता तथा सहभागिता उपसूचक अन्तरगतका कार्यक्रममा लै.स.सा.स.को दृष्टिले तुलनात्मक रुपमा कम अभ्यास भएको पाइयो। यस अर्न्तगतका उपसूचकहरुमा थप कार्ययोजना बनाई अगाडी बढ्नु जरुरी रहेको छ।

संस्थागत व्यवस्था

सूचक नं. २ अर्न्तगतको संस्थागत व्यवस्थामा १६.५ अर्थात ८२.५ प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ। यस अर्न्तगतका उपसूचक मध्ये समिति उपसमिति र कार्यदलमा समावेशीता, समावेशी कार्यप्रणाली, वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता तथा कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्वमा समान ३.५ अर्थात ८७.५० प्रतिशत अंक प्राप्त गरी लक्ष्य नजिक रहेको पाइन्छ भने तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन उपसूचक अन्तरगतका कार्यक्रमहरुमा २.५ अर्थात ६२.५० प्रतिशत अकं प्राप्त भएको छ। यस सन्दर्भमा लै.स.सा.स. मैत्री बनी कार्यसम्पन्न गर्नका लागि तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन उपसूचक अन्तरगतका कार्यक्रमहरुमा जोड दिँदै अगाडी बढ्नुपर्ने अवस्था रहेको छ।

मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

५ वटा सूचकहरु मध्ये यस सूचक अर्न्तगतका कार्यक्रममा सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त भएको छ। मानव संसाधन तथा क्षमता विकासको क्षेत्रमा नगरपालिकाले १९ अंक अर्थात ९५ प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको अवस्था छ। यहाँका उपसूचकहरु मध्ये मानव संसाधन तथा क्षमता विकास र विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता उपसूचकमा शत् प्रतिशत अंक प्राप्त गरी लै.स.सा.स.को सवालमा अब्बल रहेको पाउन सकिन्छ भने अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कु-संस्कार विरुद्ध जनचेतनामुलक कार्यक्रम र कानुनी साक्षरता उपसूचक अन्तरगतका कार्यक्रमहरुमा थप कार्ययोजना बनाइ अगाडी बढ्नु पर्नेछ।

सेवा प्रवाह

सेवा प्रवाह शिर्षक अर्न्तगत नगरपालिकाले १७ अंक अर्थात ८५ प्रतिशत कार्य गरेको छ भने यस अर्न्तगतका उपसूचकमा भने शिक्षा कार्यक्रम अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुमा लै स सा स को अब्बल अभ्यास रहेको छ। यसै गरी र पूर्वाधार विकास र प्रजनन स्वास्थ्य अन्तरगतका कार्यक्रमहरुमा समान अर्थात ३.५ (८७.५०) प्रतिशत अकं प्राप्त हुनुले यस क्षेत्रमा पनि लै.स.सा.स.मैत्री भई सम्पन्न गरेको अवस्था छ। त्यसैगरी स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन र खानेपानी तथा सरसफाई अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुमा समान ७५ प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ।

सुशासन तथा उत्तरदायित्व

नगरपालिकामा सुशासन तथा उत्तरदायित्व शिर्षक अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुमा १५ अंक अर्थात ७५ प्रतिशत प्राप्त भएको छ । उपसूचकहरू माथि तुलनात्मक अध्ययन गर्दा सुशासन अर्न्तगतका शिर्षकहरुमा शत् प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ। यसैगरी जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व उपसूचक अन्तरगत का कार्यक्रमहरुमा पनि ३.५ अर्थात ८७.५० प्रतिशत अकं प्राप्त हुनुले लक्ष्य नजिक रहेको पाउन सकिन्छ। सूचना तथा सञ्चार अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुमा तुलनात्मक रुपमा कम अंक प्राप्त भएको छ । समन्वय र सम्बन्ध विस्तार तथा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन अर्न्तगतका कार्यक्रमहरु निरन्तर कार्यहरु भइरहेको पाउन सकिन्छ। यसरी अध्ययन गर्दा यहाँ अब्बल अंक प्राप्त सूचकहरुको कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिदै कम अंक प्राप्त कार्यहरुमा थप कार्ययोजना तय गरी अगाडी बढ्न सके लक्ष्य प्राप्ती सुनिश्चित रहेको छ ।

बाँकी विस्तृत विवरण फारम अनुसूची १ मा रहेको छ ।

मुख्य उपलब्धिहरू

११. लै.स.सा.स. परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

- लै.स.सा.स. को विकासका लागि मार्ग प्रशस्त भएको ।
- दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि ध्यानाकर्षण भएको ।
- लै.स.सा.स. मैत्री पूर्वाधार विकासमा ध्यानाकर्षण बढेको ।
- नगरपालिकाले सामाजिक विकासका क्षेत्रको कार्यविस्तार गर्ने सोच बनाएको ।
- नगरपालिकाले तयार गरेको लै.स.सा.स. नीतिलाई कार्यक्रम तय गरि अगाडी बढाउन मद्दत पुगेको ।
- नगरपालिकामा लै.स.सा.स. को विषय प्रति चासो बढेको ।
- लै.स.सा.स.का ५ वटा शिर्षक २२ वटा उपशिर्षक तथा १०० वटा कार्यसूचक माथिको स्व-मूल्याङ्कन र छलफल पश्चात नगरपालिकाले नीतिगत रुपमा प्राथमिकताका आधारमा योजना बनाइ कार्य विस्तार गर्ने प्रतिबद्धता गरेको ।
- सम्पन्न गरिएका कार्यहरूको विवरण (खण्डिकृत तथ्याङ्क) अद्यावधिक गर्न विशेष जोड दिने विषयमा समूह छलफल भएको ।

११.१ लै.स.सा.स परीक्षण सूचकहरूमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण

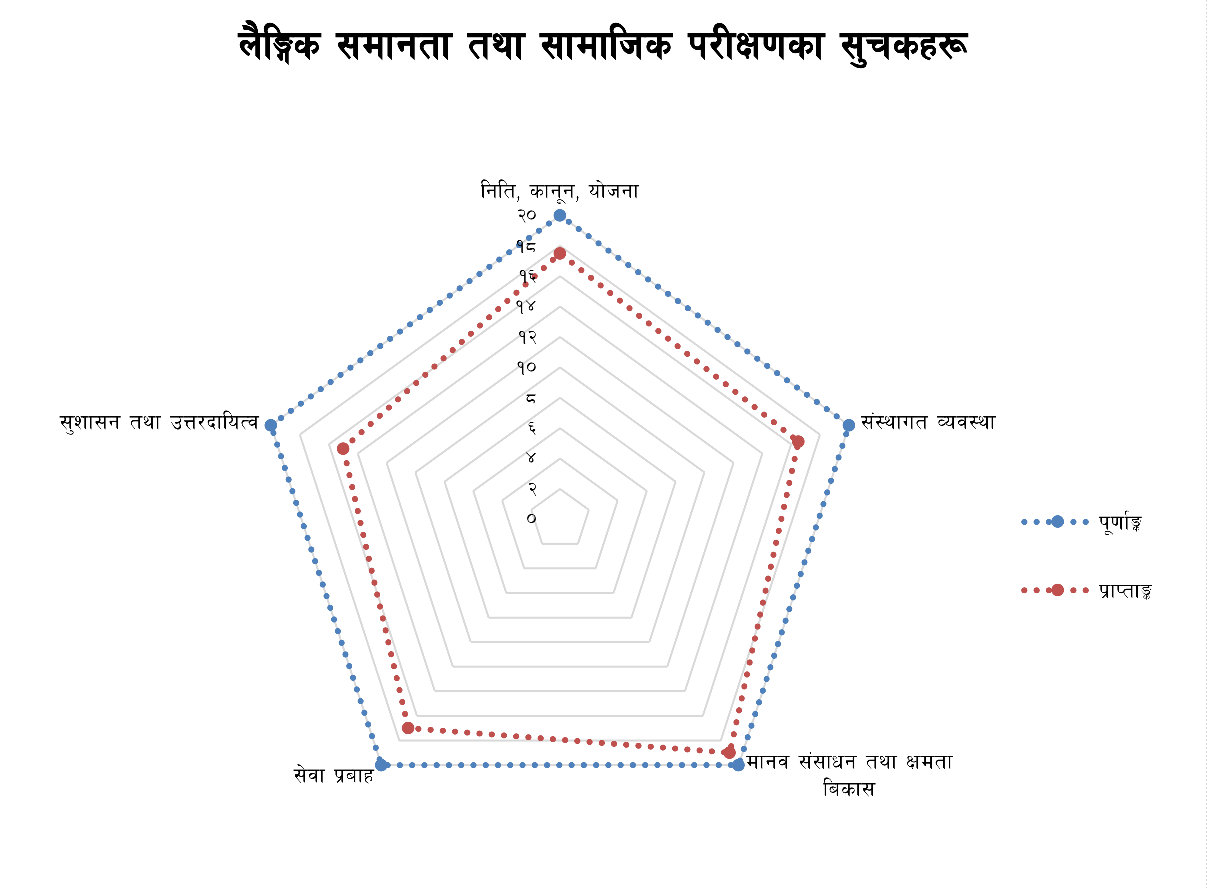

११.२ लै.स.सा.स परीक्षण सूचकहरूमा प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा

प्रस्तुत ५ वटा शिर्षक अर्न्तगतको माकुरी जालो माथि लै.स.सा.स.दृष्टिले अध्ययन गर्दा नगरपालिकाको कार्यसम्पादनमा सूचक नं. ३ र १ अर्न्तगतका कार्यक्रमहरूमा राम्रो अभ्यास गरेको पाइयो भने बाँकी सूचकहरु अर्न्तगतका संचालित वा योजनामा रहेका कार्यक्रमहरूमा लै.स.सा.स.का सवालमा कार्ययोजना तय गरी अगाडी बढ्नु पर्ने अवस्था रहेको पाइयो । माकुरी जालोको रातो घेरामा प्रस्तुत प्राप्ताङ्कलाई निलो घेरामा प्रस्तुत पूर्णाङ्क सम्म पुऱ्याउनका लागि नगरपालिकाले आफ्नो कार्यसम्पादनमा राम्रो अर्थात पूर्ण अङ्क प्राप्त सूचकहरू माथिका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिदै कम अङ्क प्राप्त सूचकमाथि कार्ययोजना बनाई अगाडी बढ्नलाई माकुरी जालोमा प्रस्तुत तथ्याङ्कले आधार प्रदान गर्दछ ।

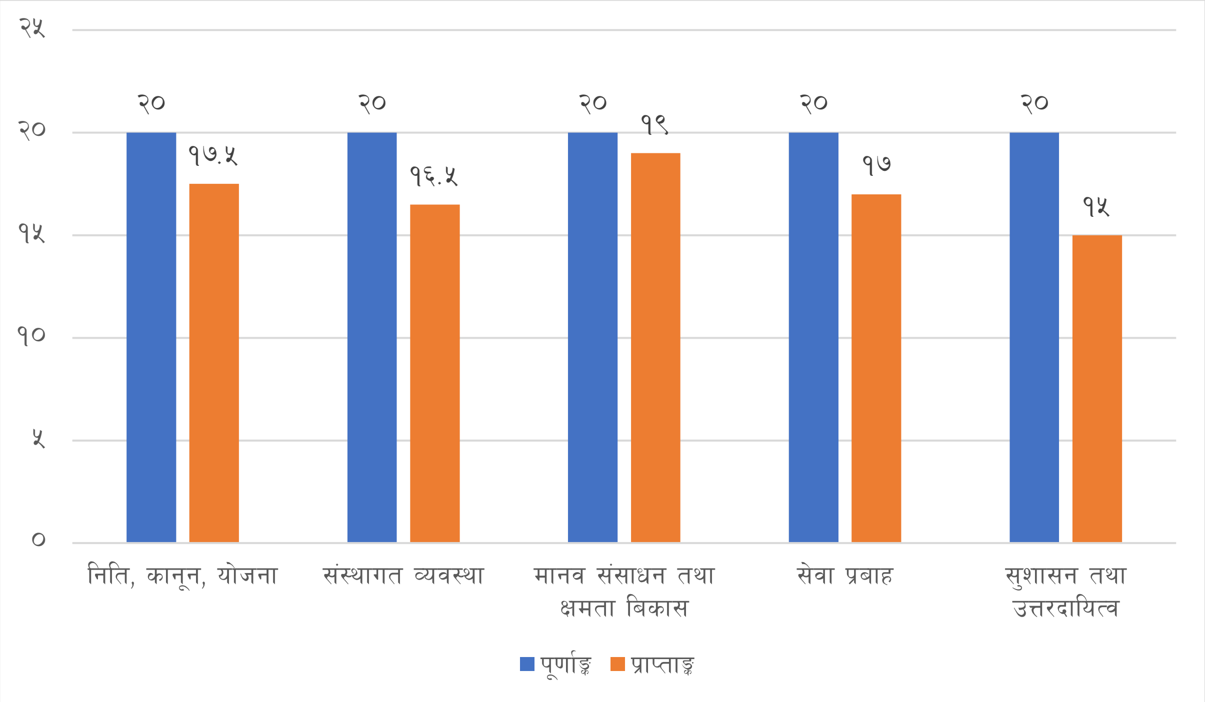

११.३ लै.स.सा.स परीक्षण उपसूचकहरूमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण

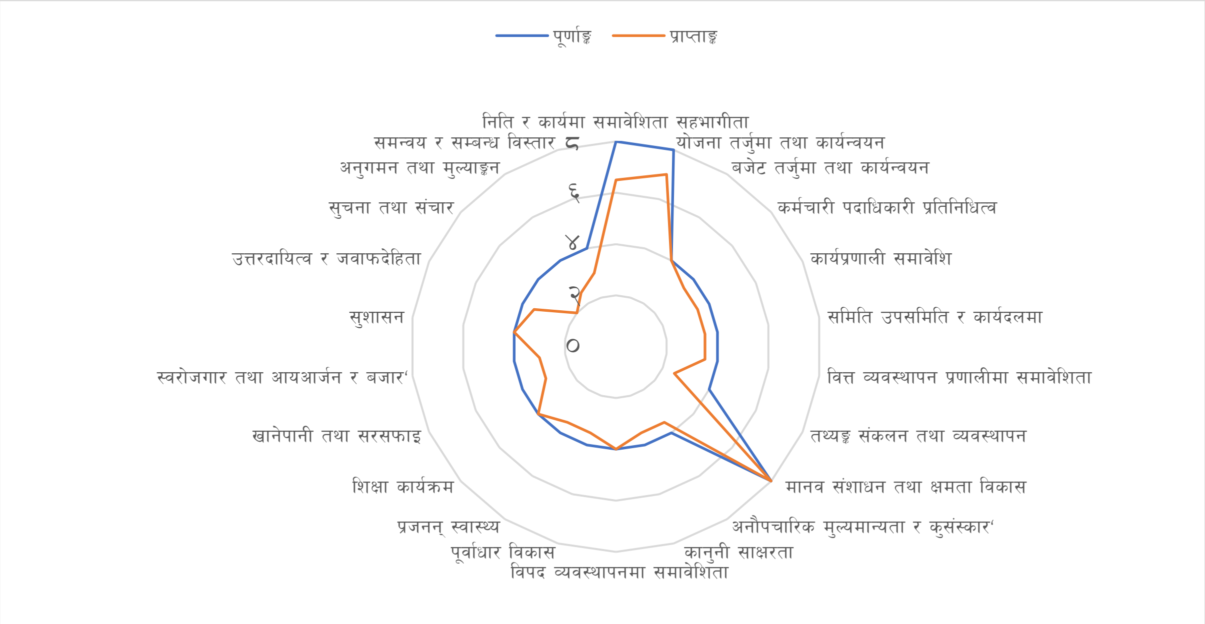

११.४ लै.स.सा.स परीक्षण उपसूचकहरूमा प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा

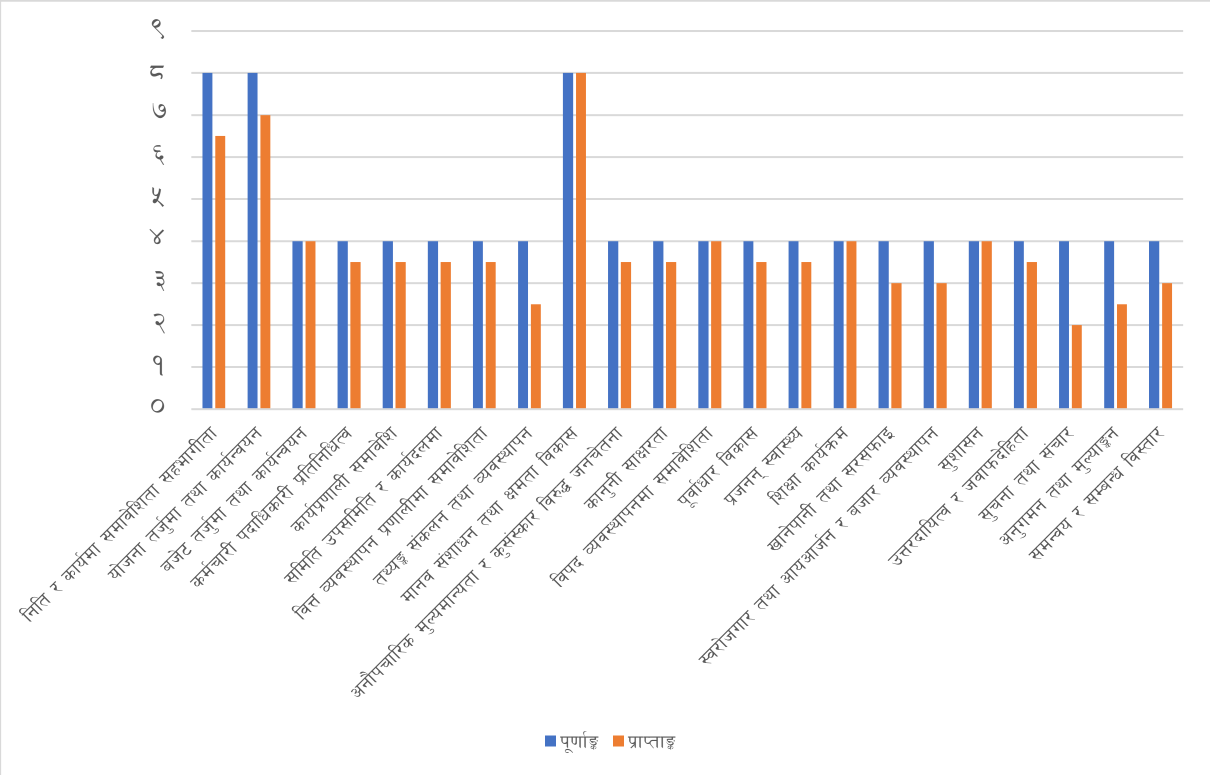

लै.स.सा.स. परीक्षणका ५ वटा सूचक अर्न्तगतका २२ ओटा उपसूचकहरूलाई माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गरि अध्ययन गर्दा निति र कार्यमा मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता, शिक्षा कार्यक्रम, सुशासन, बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वियन लगायतका उपसूचकहरुमा पूर्ण अङ्क नजिक नतिजा प्राप्त भएको छ भने सुचना तथा सञ्चार, तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन लगायतका उपसूचकहरूमा कम अङ्क प्राप्त भएको अवस्था छ। यसको विस्तृत विवरण अनुसुची १ मा संलग्न गरिएको छ।

१२ सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू (SWOT Analysis)

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
	नीति, कानून, योजना		
हाल नगरपालिकाले निर्माण गरेको ऐन, नियम, कार्यविधि जस्ता कानूनमा दलित, महिला, एकल महिला, जनजाती आदिको सहभागिता हुने गरेको ।	नगरपालिकाले लाभग्राही विषेशतः महिला तथा समाजिक रुपमा बञ्चितिमा परेको समुदायसँग छलफल गरी प्राप्त सुझावहरूलाई समावेश गरी तत्काल आफ्नो छुट्टै लै.स.सा.स. नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।	नगरपालिकाको ऐन, नियम, कानून तथा कार्यविधिको मस्यौदा तयार गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायसँग छलफल गर्ने र निर्माण भएका नीति कानून तथा कार्यविधिहरू प्रकाशन गरि सबैको सहभागिता सुनिश्चित गर्न ।	नीति निर्माण गरेतापनि प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।
स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान व्यवहारिक रुपमा रहेको ।	नगरपालिकाले आवधिक योजना, गुरु योजना तथा पार्श्वचित्र जस्ता योजनाहरू निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्दा यसको उद्देश्य, रणनीति तथा नतिजामा लैङ्गिक तथा समाजिक रुपमा बञ्चितिमा परेको व्यक्ति र समुहको आर्थिक तथा सामाजिक हैसियतमा परिवर्तन एवम् रुपान्तरण ल्याउने गरी गर्नुपर्ने । श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानका लागि उचित दस्तावेज तय गर्नुपर्ने ।	महिला तथा पुरुषको समविकासको लागि छुट्टै लै.स.सा.स. नीति तयार गरि कार्यान्वयन गर्न ।	
नगरपालिकाले बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई फाईदा पुग्ने गरी केही प्रतिशत बजेट छुट्याउने गरेको ।	बञ्चितिकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायका लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।		महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चितता ।

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
	नगरपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागिहरूको छनौट गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिक रुपमा बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्ति र समूहलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर आवश्यक पहिचानका आधारमा गर्नुपर्ने ।		
	संस्थागत व्यवस्था		
नगरपालिकामा कर्मचारी पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाती, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको प्रतिनिधित्व हुने गरी समावेशी अवधारणाको लागू भएको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समुदायस्तरका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना, तथ्याङ्कको संकलन तथा अद्यावधिक गर्नुपर्ने ।	नगरपालिकाले कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको कार्य संचालनको लागि नीति, कानून र अभ्यास सम्बन्धि दस्तावेज निर्माण गर्ने हुँदा कार्य संचालन गर्न सजिलो हुने ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति तथा कार्यदलमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको प्रमुख तथा निर्णायक तहमा प्रतिनिधित्व नहुनु ।
नगरपालिकाले गठन गर्ने गरेका समितिहरू, उपसमिति र कार्यदलहरूमा लैङ्गिक तथा सामाजिक रुपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समूहको समानुपातिक प्रतिनिधित्व (सहभागितामा) भएको ।	नगरपालिकाले महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा पर्याप्त स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गर्नुपर्ने ।	नगरपालिकामा स्थानीय कर्मचारीहरू कार्यरत रहेको हुँदा समुदायको भाषा संस्कृति बुझ्ने भएकाले काम गर्न सहज हुने ।	
नगरपालिकाको कार्यालयमा हुने दुर्व्यवहारको नियन्त्रणको लागि सुनुवाई हुने गरेको र सुझाव सहित सम्बन्धित निकायमा पठाउने अभ्यास रहेको ।	कार्यालयमा हुन सक्ने हिंसाको सुनुवाईको लागि लैङ्गिक डेक्सको विकास र आवश्यक मानवीय श्रोतहरूका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनुपर्ने ।	महिला तथा लक्षित समुदायका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूको लागि बजेट	

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		विनियोजन तथा समान सहभागिताको सुनिश्चितता हुने ।	
नगरपालिकामा संचालन हुने कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी नीतिगत र कार्यगत सुझावहरू संकलन गर्ने गरिएको ।		नगरपालिकामा स्थानीय कर्मचारीको बाहुल्यता रहेको हुँदा स्थानीय समुदायको भाषा, चालचलन, संस्कृति बुझाईमा सहज हुनुका साथै सेवाग्राहीलाई सेवा लिन समेत सहज हुने ।	
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास			
नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको ।	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्य योजना तयार गरि छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन गरिनुपर्ने ।	नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमको हिंसा न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु र त्यसको लागि उचित व्यवस्थापन हुने ।	पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू लै.स.सा.स. तथा विभेद अन्त्यका लागि भएका अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता प्रति कम सचेत हुनु ।
नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमको हिंसा, विभिन्न सामाजिक कुरिती न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नको लागि उचित बजेटको विनियोजन गरेको ।	नगरपालिकामा कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास तथा समस्या समाधानको लागि छुट्टै मानव संसाधन विकास शाखाको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी रणनैतिक कार्यनीति सहितको कार्यविधि तयार तथा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको उपस्थितिमा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन तथा नक्शाङ्कन हुने ।	

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
विपद् व्यवस्थापनमा लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरणलाई प्राथमिकतामा राखेर गरिएको ।	लै.स.सा.स. सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता, अन्तराष्ट्रिय अभ्यासका सवालमा कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूलाई तालिम तथा अभिमूखीकरण गरिनुपर्ने ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	
महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमूखीकरण गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाको कुनै एउटा वडालाई नमूनाको लागि लैङ्गिक हिंसा रहित वडा घोषणा गर्नुपर्ने ।	लै.स.सा.स. सम्बन्धी अभिमूखीकरण गरि कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरू लै.स.सा.स. को बारे सचेत हुने ।	
	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई लै.स.सा.स. सम्बन्धी अभिमूखीकरण गरि कर्मचारी लै.स.सा.स. को बारे सचेत गराउनुपर्ने ।		
सेवा प्रवाह			
नगरपालिकाभित्र निर्मित भौतिक संरचनाहरू डृइङ, डिजाइन गर्दा अपाङ्गता, बाल, महिला मैत्री हुनुपर्ने प्रावधान सहित भवन तथा संरचना निर्माण निर्देशिका कार्यान्वयनमा रहेको ।	नगरपालिकाले आफ्नो भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा लै.स.सा.स. मैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गर्नुपर्ने ।	नगरपालिकाभित्र नयाँ बन्ने भौतिक संरचनाहरू अपाङ्गता, बाल, महिलामैत्री हुनुपर्ने प्रावधान सहित भवन तथा संरचना निर्माण निर्देशिका कार्यान्वयन गर्न सकिने ।	नीति कार्यान्वयनमा चुनौती

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
परिवार नियोजन, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू लगायत महिलाको प्रजनन् स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।	महिला स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिने ।	
नगरपालिकाले आफ्नो पालिकाभित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्री, पोसाक तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी सबैलाई गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँचमा पुऱ्याउन मद्दत गरेको ।	सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपर्ने ।	शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई र पूर्वाधार विकासको लागि उचित बजेटको व्यवस्था हुने ।	सबै वर्ग वा व्यक्तिहरूको सीप विकास गरि स्थानीय स्तरमा रोजगारको अवसर सिर्जना गर्न चुनौती रहेको ।
पालिकाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवार तथा बेरोजगार युवा लक्षित आयआर्जन तथा सीपमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति बनाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।		
सेवाग्राहीहरू प्रतिक्षारत रहँदा पिउने पानी, बस्ने व्यवस्था तथा शौचालय जस्ता अत्यावश्यक सेवाको व्यवस्था रहेको ।			
सुशासन तथा उत्तरदायित्व			
नगरपालिकाले सुशासन तथा जवाफदेहिताको लागि नियमित रुपमा कार्यक्रमहरूको सामाजिक परीक्षण,	नगरपालिकाले संचालन गरेका योजना, तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा	भ्रष्टचार निर्मुल, नागरिक सचेतिकरण तथा विधिको शासनको सुरुवात हुने ।	महिला तथा पिछडिएका वर्गका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू लागु गरिएको

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
सार्वजनिक सुनुवाई, ,पत्रकार भेटघाट र स्थानीय संचार माध्यमद्वारा सूचना प्रदान गर्ने गरेको ।	लै.स.सा.स. दृष्टिकोणबाट विश्लेषण गर्ने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन मापदण्ड तयार गर्नुपर्ने ।		तथा उक्त कार्यक्रमबाट सरोकारवालामा पुगेको लाभ, असर र प्रभावको उचित विश्लेषण नहुने ।
नगरपालिकाले आफ्ना कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको आचार संहिता प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	नगरपालिकाले संचालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणबाट विश्लेषण गर्ने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन मापदण्ड तयार गर्नुपर्ने ।	नगरपालिकाले निर्माण गर्ने वार्षिक योजना, नीति तथा कार्यक्रमको बजेट सहित सबै वर्गमा पारदर्शी हुने ।	अनुगमन तथा मुल्याङ्कनबाट सिकेका सिकाईहरू अर्को वर्ष लागु हुने योजना तथा कार्यक्रममा समावेश नहुने ।
स्थानीय तह, संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, सहकार्य र समन्वय गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रममाथि छलफल गर्नुपर्ने ।	स्थानीय तह, प्रदेश सरकार र संघले तय गरेको नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, सहकार्य र समन्वय हुने ।	
लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जालीकरण गरि लै.स.सा.स. क्षेत्रको विकासको लागि कार्यक्रमहरू गर्ने गरेको ।		स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण हुने गरेको ।	

१३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
१. नीति, कानून, योजना								
२०	११.५	१.१ महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकासका लागि लै.स.सा.स नीति तय गरि सोही नीतिका आधारमा वार्षिक कार्यक्रमहरू तय गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा	नगर कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	१ आ.व.	पर्ने	
		१.२ पालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा	नगर कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष	पर्ने	
		१.३ हाल सम्म स्वीकृत भएका कानुन तथा नीतिहरूको बारेमा जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूलाई अभिमूखीकरण गर्ने ।	प्रशासन शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने
		१.४ वार्षिक कार्यक्रमहरू तय गर्दा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रकिया GRB अवलम्बन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने
		१.५ योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरुको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने
		१.६ दिगो विकासका लक्ष्यहरु विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रमहरु लागू गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
२. संस्थागत व्यवस्था								
२०	१२.५	२.१. नगरपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरूको समान रुपमा ५० प्रतिशत प्रतिनिधित्वको लागि पहल गर्ने ।	सम्बन्धित शाखा तथा कार्यपालिका	कार्यपालिका	सबै शाखाहरू	१ वर्ष		नपर्ने
		२.२ कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागि लै.स.सा.स आचारसंहिता बनाएर लागू गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	१ वर्ष		नपर्ने
		२.३ नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धि कार्यका लागि गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हित हुने सवालमा सुझाव दिने परिपाटिको थालनी गर्ने ।	पालिका उपप्रमुख तथा प्रशासन शाखा	नगर कार्यपालिका	प्रशासन शाखा र कार्यपालिका	१ बर्ष		नपर्ने
		२.४ नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिवको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्शाङ्कन गर्ने ।	रोजगार शाखा	कार्यपालिका	रोजगार शाखा	१ वर्ष		नपर्ने
		२.५ कार्यक्रम अनुगमनका सूचकहरूमा लै.स.सा.स.सँग सम्बन्धित सूचकहरू समेत समावेश गराउने ।	प्रप्रअ, प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रप्रअ, प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रप्रअ,प्रशासन शाखा प्रमुख	१ आ.व.		नपर्ने
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास								
२०	५.५	३.१ लै.स.सा.सका सवालसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय प्रावधानहरू, अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरू, सन्धि सम्झौताहरूका बारेमा जानकारी हुने गरी पालिकास्तरीय तालिम सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका समिति	कार्यपालिका तथा सभा	महिला तथा बालबालिका शाखा	१ वर्ष	दक्ष जन शक्ति	
		३.२ लैङ्गिक हिंसा रहित नगरपालिका घोषणा गर्नका लागि महिला हिंसा विरुद्ध शून्य सहिष्णुता अपनाएको लगायतका तथ्याङ्कहरू अद्यावधिक गर्दै लैजाने ।	महिला तथा बालबालिका समिति	कार्यपालिका	सबै वडा कार्यालयहरू	२ वर्ष		नपर्ने

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
		३.३ लैङ्गिक हिंसा रहित नगरपालिका घोषणाका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु तय गरी कार्ययोजना बनाई लागू गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका समिति	कार्यपालिका	सबै वडा कार्यालयहरू	२ वर्ष		नपर्ने
		३.४ महिलाहरुको लागि सञ्चालित कार्यक्रमहरु संचालनबाट (जस्तैः कानुनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम) बारे प्रभावकारिता अध्यन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका समिति	कार्यपालिका	सबै वडा कार्यालयहरू	२ वर्ष		नपर्ने
४. सेवा प्रवाह								
२०	१५.५	४.१ नगरपालिका लगायत पालिका अर्न्तगतका सरकारी संरचनाहरू निर्माण गर्दा लै.स.सा.स मैत्री हुने गरी निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	भवन तथा शहरी विकास शाखा तथा महिला विकास शाखा	कार्यपालिका	भवन तथा शहरी विकास शाखा	१ आ.व.		नपर्ने
		४.२ नगरपालिकाले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गर्ने ।	योजना शाखा प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	१ आ.व.	पर्ने	
		४.३ महिला, गरिब र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बीमा गर्न सहयोग गर्ने कार्यक्रमलाई प्रोत्सहान दिने र न.पा.बाट थप दायित्व आवश्यक परेमा सहयोग गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा तथा महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा	आगामी आ.व.	पर्ने	
		४.४ लै.स.सा.स. आचारसंहिता तयार गरि कार्यालय परिसरमा टाँस गर्ने ।	प्रशासन शाखा	प्रप्रअ, प्रशासन शाखा प्रमुख	महिला तथा बालबालिका शाखा	आगामी आ.व.		नपर्ने
५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व								
२०	९.५	५.१ नगरपालिकाले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता	प्रशासन विद्येयक समिति	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२ आ.व.	पर्ने	

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
		र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याउने ।						
		५.२ पालिकामा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग, अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, ज्येष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित गरी जनचेतना अभिबृद्धि हुने किसिमका कार्यक्रमहरू गर्ने ।	महिला विकास शाखा तथा योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	तेश्रो चौमासिक	पर्ने	
		५.३ कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको नसकेको यकिन गर्ने ।	महिला विकास शाखा	कार्यपालिका	महिला विकास शाखा तथा योजना शाखा	आ. व ८२/८३ भित्र		नपर्ने
		५.४ लै.स.सा.स. विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जालिकरण गरी कार्ययोजना बनाई कार्य सुरुवात गर्ने ।	महिला विकास शाखा तथा प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	महिला विकास शाखा तथा सामाजिक विकास शाखा	अर्को आ.व. भित्र		नपर्ने
		५.५ नगरपालिकाले आगामी आ.व बाट निरन्तर लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने पहल गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र प्र अ	प्रशासन शाखा	१ आ.व.		नपर्ने
		५.६ नियमित रुपमा नगरपालिकाले गर्ने गरेको सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षण जस्ता सामाजिक जवाफदेहिताको औजारको प्रयोग गर्दा लै.स.सा.स. संग सम्बन्धित सवाल तथा समग्र तथ्याङ्कहरूलाई खण्डिकृत गरि अद्यावधिक गर्दै लैजाने कार्यको थालनी गर्ने ।	प्रशासन शाखा	प्र प्र अ	प्रशासन शाखा	१ आ.व.		नपर्ने
		५.८ नगरपालिकाले पालिका सम्बन्धी सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्नका आगि आवश्यक पहल गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र प्र अ	प्रशासन शाखा	१ आ.व.		नपर्ने

निश्कर्ष र सुझावहरू

- नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, परिकल्पना, नीति, कार्यनीति तथा रणनीति रहेको छ र त्यही अनुरुपले वार्षिक योजनामा जिल्लाको कार्यकम तथा बजेट विकासको सुरुवात भएको छ ।
- पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई लै.स.सा.स. अवधारणा सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम गर्ने ।
- लै.स.सा.स. सम्बन्धी तालिमका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिनुपर्ने ।
- अनुगमन समितिमा ३३ प्रतिशत् महिलाको सहभागिता सुनिश्चित भए तापनि कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा कार्यक्रमबाट लक्षित वर्गले प्राप्त गरेको लाभ र ती वर्गहरूमा कार्यक्रमले पारेको असर र प्रभावको लेखाजोखा तथा विश्लेषण हुनुपर्ने ।
- सूचना तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्दा खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी योजना तर्जुमा गरिनुपर्ने ।
- संघीय सरकारका लैङ्गिक तथा सामाजिक विकासका नीति र प्रतिबद्धताहरूको अझ कार्यान्वयनमा जोड दिनुपर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बजेट विनियोजन गरि कार्यान्वयनमा जोड दिने ।
- लै.स.सा.स. सँग सम्बन्धित भएर गरिएका कार्यहरूको तथ्याङ्क राख्ने ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: लै.स.सा.स. परीक्षणको लेखाजोखा फारम

नोटः मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अङ्क, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अङ्क र अति कमजोर अवस्थालाई ० अङ्क प्रदान गरिएको थियो । विद्यमान स्थिति तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा '१', '०.५', र '०' अङ्क पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यि सूचकमा गरिएको मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सो को अवस्थाबारे सहमतिमा अङ्क प्रदान गरिएको थियो ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता	८	१.१.१	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य दिशामा लै.स.सा.स. को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषय वस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य दिशामा लै.स.सा.स. को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य दिशामा लै.स.सा.स. को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आंशिक रुपमा मात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लै.स.सा.स. को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने नगरेको ।	नगरपालिकाले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू,
२				१.१.२	नगरपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.	०-१	०.५	नगरपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि	नगरपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा	नगरपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा	नगरपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजनाका

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					को दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा वा विश्लेषण गरि सुनिश्चित गर्ने गरे/नगरेको ।			लै.स.सा.स. को दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे हरेक दस्तावेजमा लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	अगाडि लै.स.सा.स. को दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे आंशिक रुपमा (केही दस्तावेज) मात्र लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	अगाडि लै.स.सा.सको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको सम्बन्धमा कुनै दस्तावेज उपर लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने नगरेको ।	दस्ताबेजहरू र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरू र समिति, शाखा, महाशाखा, कार्यपालिकाका छलफल तथा निर्णयहरू,
३				१.१.३	नगरपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भएको ।	नगरपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू आंशिक रुपमा मात्र समावेश भएको ।	नगरपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश नभएको ।	नगरपालिकाका स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरू,
४				१.१.४	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीतिहरू छन् । छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि,	०-१	१	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति, स्थानीय	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, स्थानीय ऐन, कानुन, निर्देशिकाहरू,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्ग	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्ग	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्ग आउने अवस्था	०.५ अङ्ग आउने अवस्था	० अङ्ग आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरे/नगरेको ।			ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरेको ।	गर्ने अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था नगरेको ।	ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरेको ।	
५				१.१.५	नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको/नराखिएको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको ।	नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने सिमित प्रावधान मात्र राखिएको ।	नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नराखिएको ।	नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिहरू र तिनको लै.स.सा.स दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेजहरू,
६				१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितीमा परेको समुदायमाथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको ।	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाएको तर	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बञ्चितीमा परेको समुदायमाथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध नमिलाएको ।	महिला तथा बञ्चितीमा परेको समुदायमाथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरू,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									कार्यान्वयन नभएको ।		
७				१.१.७	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरूष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहे/नरहेको ।	०-१	१	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरूष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरूष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान मात्र रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरूष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय नीति तथा कानून, श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज तथा विवरण,
८				१.१.८	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहे/नरहेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरू रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	नगरपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	नगरपालिकाको श्रमसँग सम्बन्धित दस्तावेज र समीक्षा प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
९			८	१.२.१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सो को मापन योग्य लक्ष्य समावेश गरे/नगरेको ।	०-१	१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसि नीति, रणनीति, कार्यक्रम रहेको तर सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको ।	आवधिक योजना, वार्षिक विकास कार्यकम, रणनीति, लक्ष्य तथा उपलब्धी सम्बन्धि आवधिक प्रतिवेदन ।
१०		योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन		१.२.२	नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाइ प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा केही लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण गरि कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा कुनै पनि लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण नगरेको तथा कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने नगरेको ।	नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन /पार्श्वचित्र /प्रोफाईल, बजेट सीमा, वार्षिक बजेट तथा विकास कार्यक्रम ।
११				१.२.३	नगरपालिकाको योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरे, नगरेको र लक्षित समुहले छनौट	०-१	१	नगरपालिकाले गाउँ, बस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा सबै लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र	नगरपालिकाले गाउँ, बस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता	नगरपालिकाले गाउँ, बस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा कुनैपनि लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने	सहभागी सूचीफोटो र वडास्तरबाट छनौट योजना तथा कार्यक्रमको सूची निर्णय पुस्तिका,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरे/नगरेको ।			लक्षित समुहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरेको ।	हुने गरेको र लक्षित समुहले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकतामा पर्ने गरेको ।	नगरेको र लक्षित समुहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने नगरेको ।	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम ।
१२				१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा निरन्तर (सबै योजना तर्जुमाका सबै चरणमा सधै) छलफल हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा कहिले काहिं मात्र (केहि योजना तर्जुमाका केहि चरणमा, कहिलेकाही) छलफल हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने नगरेको ।	बैठक निर्णय पुस्तिका, बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन बैठक पुस्तिका, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम ।
१३				१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए/नगरिएको ।	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार सबै कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको ।	महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टाछुट्टै अवस्था देखिने अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन,आवश्यकता पहिचान प्रतिवेदन, वार्षिक विकास कार्यक्रम ।
१४				१.२.६	नगरपालिकाले दिगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष	०-१	१	नगरपालिकाले दिगो विकासका लक्ष्यहरू	नगरपालिकाले दिगो विकासका लक्ष्यहरू	नगरपालिकाले दिगो विकासका लक्ष्यहरू	दिगो विकासका लक्ष्यहरू

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे/नगरेको ।			मध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने गरेको ।	मध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने गरेको ।	मध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगर्नुको साथै बजेट विनियोजन पनि गर्ने नगरेको ।	स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज (नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम) ।
१५				१.२.७	नगरपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बने/नबनेको ।	०-१	१	नगरपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष/निर्दिष्ट लाभ पुग्ने गरी बनेको ।	नगरपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई अप्रत्यक्ष/सहयोगी हुने गरी बनेको ।	नगरपालिकाका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई लाभ पुग्ने गरी नबनेको ।	नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम
१६				१.२.८	नगरपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाहरूको सहभागिता भए/नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिए/नदिएको ।	०-१	१	नगरपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाहरूको सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिएको ।	नगरपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाहरूको सहभागिता भएको तर मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी नदिइएको ।	नगरपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाहरूको सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि नदिइएको ।	उपभोक्ता समितिको गठन सम्बन्धी नीति तथा कानून उपभोक्ता समितिको संरचना ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१७		बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडा वर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिए/नगरिएको ।	०-१	१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडा वर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडा वर्ग, दलित लगायत केही लक्षित वर्ग र समुदायसँग केही कार्यक्रममा छलफल (विश्लेषण)गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडा वर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी दस्तावेज ।
१८				१.३.२	नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए/नगरिएको र सोको कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन भएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको तर सोको कार्यान्वयन नभएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था नगरिएको र सोको कार्यान्वयन नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम ।
१९				१.३.३	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश	०-१	१	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि	वार्षिक विकास कार्यक्रम ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					गरिए/नगरिएको र सो को कार्यान्वयन भए/नभएको ।			समावेश गरेको र सो को पूर्णरुपमा कार्यान्वयन भएको ।	वार्षिक योजनामा समावेश भएपनि र सो को आशिंकरुपमा कार्यान्वयन भएको ।	बजेट व्यवस्था हुने नगरेको ।	
२०				१.३.४	नगरपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिए/नगरिएको ।	०-१	१	नगरपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिएको ।	नगरपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम आंशिक रुपमा संचालन गर्न गरिएको ।	नगरपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गर्ने नगरिएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम ।
२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	नगरपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समान रुपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भए/नभएको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समान रुपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भएको ।	नगरपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको ।	नगरपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को ३३ प्रतिशत भन्दा पनि कम प्रतिनिधित्व भएको ।	नगरपालिकाको निर्णायक तहमा रहेका (पदाधिकारी/कर्मचारी) को नामावली ।
२२				२.१.२	नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक	०-१	१	नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको	नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत	नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीति, कानून र

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिए/नलिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भए/नभएको ।			समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भएको ।	लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन नभएको ।	समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति नलिएको ।	पदपूर्ति सम्बन्धी निर्णय दस्तावेज ।
२३				२.१.३	नगरपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्ेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्ेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	नगरपालिकाले महिला लगातय विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्ेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि आंशिक रूपमा समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	नगरपालिकाले महिला लगातय विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्ेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समावेश नगरि भए कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	संगठन संरचना, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, आदि ।
२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो	०-१	१	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका	क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रतिवेदन सहभागी छनौटका आधारहरू,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिए/नलिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिए/नगरिएको ।			प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तर उक्त नीति कार्यान्वयन नगरिएको ।	समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति नलिएको ।	
२५		कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.२.१	महिला र पुरुषबिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि नगरपालिकाको निश्चित कार्यनीति रहे/नरहेको ।	०-१	१	महिला र पुरुषबिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि नगरपालिकाको निश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला र पुरुषबिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि नगरपालिकाको निश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला र पुरुषबिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि नगरपालिकाको निश्चित कार्यनीति नरहेको ।	लैङ्गिग हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि ।
२६				२.२.२	नगरपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ/छैन् ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त	०-१	१	नगरपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको	नगरपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति	नगरपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था नरहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा	संगठन संरचना र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज तथा यस सम्बन्धी निर्णयहरू,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					र जिम्मेवारी किटान सहित गरे/नगरेको ।			व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको ।	वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको ।	यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था नगरिएको) ।	
२७				२.२.३	नगरपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाब, महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरेको ।	नगरपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाब र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नगरेको ।	नगरपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाब र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता नरहेको ।	आचार संहिता दस्ताबेज निर्णय पुस्तिका ।
२८				२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए/नभएको र यस समितिले वडा तथा बस्तीस्तरमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तथा बस्तीस्तरमा योजाना सम्बन्धी छलफल	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तथा बस्तीस्तरमा योजाना सम्बन्धी छलफल	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तथा बस्तीस्तरमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए	कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको उपस्थिति निर्णय पुस्तिका अनुगमन प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको ।	समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	
२९		समिति, उपसमिति र कार्यदल प्रतिनिधित्व	४	२.३.१	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहे/नरहेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा आंशिक प्रतिनिधित्व हुने गरेको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था नरहेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदल गठनको संरचना-दस्तावेज उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका ।
३०				२.३.२	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रियरुपमा भाग लिन पाए/नपाएको ।	०-१	१	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रिय रुपमा भाग लिन पाएको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भाग लिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भाग लिन नपाएको ।	नगरपालिकाले गठन गरेको समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल, सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिका ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
३१				२.३.३	नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी विश्लेषण र सुझाव केही पनि दिने नगरेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू प्रतिवेदन ।
३२				२.३.४	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरेको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन आंशिक हुने गरेको ।	नगरपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हित हुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू कार्यान्वयन समीक्षा बैठकको प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
३३		वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४	२.४.१	नगरपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण,महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी कुनै पनि कोष स्थापना नभएको ।	कोष संचालन कार्यविधी कोष सम्बन्धी वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति विवरण ।
३४				२.४.२	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरे/नगरेको ।	०-१	१	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको तर उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन ।
३५				२.४.३	नगरपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनको लागि बजेटको	०-१	१	नगरपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति लगायत अन्य स्रोत	नगरपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति	नगरपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति लगायत अन्य स्रोत	वार्षिक विकास कार्यक्रम संगठन संरचना ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					व्यवस्था भए/नभएको र सो अनुसार कार्य भए/नभएको ।			साधनको लागि बजेटको व्यवस्था भएको र सो अनुसार कार्य भएको ।	लगायत अन्य स्रोत साधनको लागि बजेटको व्यवस्था भएको तर सो अनुसार कार्य नभएको ।	साधनको लागि बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था नभएको ।	कर्मचारीको कार्यविवरण ।
३६				२.४.४	नगरपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे/नगरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	नगरपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको तर कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	नगरपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगर्नुको साथै कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम ।
३७		तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५.१	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गरेको तर अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन नगरेको ।	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण (नगरपालिका प्रोफाईल) ।
३८				२.५.२	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा	०-१	०.५	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत	नगरपालिकाले वडा तथा बस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण र नक्साङ्कन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरे/नगरेको ।			सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान एवं छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	(नगरपालिका प्रोफाईल) ।
३९				२.५.३	नगरपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आंशिकरूपमा मात्र आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	नगरपालिका पार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्याङ्क तथा सूचनाको विवरण ।
४०				२.५.४	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरेको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याङ्क अध्यावधिक नगरेको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक नगरेको ।	पञ्जिकरण सम्बन्धी अध्यावधिक अभिलेख व्यक्तिगत घटना दर्ता पुस्तिका
४१	मानव संसाधन तथ क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथ क्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे/नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन	०-१	१	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टै शिर्षकमा	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टै शिर्षकमा	बार्षिक विकास कार्यक्रम ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्ग	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्ग	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्ग आउने अवस्था	०.५ अङ्ग आउने अवस्था	० अङ्ग आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					भए/नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए/नआएको ।			विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आएको ।	बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	
४२				३.१.२	नगरपालिकाका पदाधिकारी/कमर्चारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिए/नलिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाका पदाधिकारी/कमर्चारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरेको ।	नगरपालिकाका पदाधिकारी/कमर्चारी / लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	नगरपालिकाका पदाधिकारी/कमर्चारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम नलिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण सहभागीको छनौट आधार बार्षिक विकास कार्यक्रम ।
४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिए/नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सवेदनशील भाषाको प्रयोग भए/नभएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा	०-१	१	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक संवेदनशील भाषाको प्रयोग भएको तथा तालिमको गुणस्तर,	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक संवेदनशील भाषाको प्रयोग भए पनि तालिमको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक संवेदनशील भाषाको प्रयोग नभएको तथा तालिमको गुणस्तर,	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन तालिम म्यानुल तालिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तालिम आवश्यकता पहिचान प्रदिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिए/नलिएको ।			सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिएको ।	गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको ।	सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको ।	
४४				३.१.४	नगरपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा बजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा बजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भएको ।	नगरपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा बजेट विनियोजन भएपनि कार्यक्रम संचालन नभएको ।	नगरपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा बजेट विनियोजन नभएको तथा कार्यक्रम संचालन नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रदिवेदन ।
४५				३.१.५	नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही जनशक्ति भएको ।	नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने जनशक्ति नै नभएको ।	विषयवस्तुको जानकारी भएका कर्मचारी/पदाधिकारीको विवरण ।
४६				३.१.६	नगरपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको व्यवस्था	०-१	१	नगरपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको	नगरपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/	नगरपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/	संगठन संरचना

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					भए/नभएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरे/नगरेको ।			व्यवस्था भएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरेको ।	शाखा/इकाइको व्यवस्था भएको तर ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था नगरेको ।	शाखा/इकाइको व्यवस्था नभएको ।	कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण ।
४७				३.१.७	नगरपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे/नरहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	नगरपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको तर सो कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	नगरपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम नरहेको ।	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
४८				३.१.८	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा नगरपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारीलाई जानकारी भए/नभएको र सोको अभिमुखीकरण गरे/नगरेको ।	०-१	१	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा नगरपालिकाका सबै पदाधिकारी/कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखीकरण गरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा नगरपालिकाका केहि पदाधिकारी/कर्मचारीलाई जानकारी भएको तर सोको अभिमुखीकरण नगरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा नगरपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारीलाई जानकारी नभएको र साथै सोको अभिमुखीकरण पनि नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभिमुखीकरण कार्यकमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।
४९		अनौपचा रक मुद्दे	४	३.२.१	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने	०-१	१	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरे/नगरेको ।			गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको ।	केहि कार्यक्रमका लागि मात्र बजेट विनियोजन गरेको ।	कुनै पनि कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन नै नगरेको ।	
५०				३.२.२	लैङ्गिक हिंसा मुक्त नगरपालिका घोषणा गरे/नगरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिए/नलिएको ।	०-१	०.५	लैङ्गिक हिंसा मुक्त नगरपालिका घोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तथा महिला हिंसाका घटना नघटेको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त नगरपालिका घोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तर महिला हिंसाका घटना गत वर्षको तुलनामा कम घटेको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटनामा गत वर्षको तुलनामा कमी नआएको	न्यायिक समिति र स्थानीय प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता संख्या तथा सो सम्बन्धी वार्षिक प्रगति विवरण ।
५१				३.२.३	नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने केही हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
५२				३.२.४	नगरपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन केही कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
५३		कानूनी साक्षरता	४	३.३.१	नगरपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, नगरपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्वन्धमा अभिमुखीकरण गरे/ नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, नगरपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्वन्धमा अभिमुखीकरण गरेको ।	नगरपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, नगरपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूमध्ये आंशिकरुपमा मात्र अभिमुखीकरण गरेको ।	नगरपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, नगरपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्वन्धमा कुनै पनि अभिमुखीकरण नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमूखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु ।
५४				३.३.२	नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र	०-१	०.५	नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको	नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखमध्ये	नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कसैलाई पनि	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समस्या समाधान लगायतका बिषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरे/नगरेको ।			मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका बिषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको ।	केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका बिषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको ।	कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका बिषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण नगरेको ।	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमूखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु ।
५५				३.३.३	नगरपालिकाका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि) संचालन भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकाका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि) संचालन भएको ।	नगरपालिकाका केहि वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि) संचालन भएको ।	नगरपालिकाका कुनैपनि वडामा महिलाको लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि) संचालन नभएको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमूखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु ।
५६				३.३.४	नगरपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि) बाट उनीहरू लाभान्वित भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा, आदि)	नगरपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी	नगरपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचविखन, छाउपडी प्रथा, यौन हिंसा,	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								बाट ८० प्रतिशत भन्दा बढी सहभागीहरू लाभान्वित भएको ।	प्रथा, यौन हिंसा, आदि) बाट ५० प्रतिशत भन्दा बढी सहभागीहरू लाभान्वित भएको ।	आदि) बाट ५० प्रतिशत भन्दा कम सहभागीहरू लाभान्वित भएको ।	
५७		विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.४.१	नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरे/नगरेको र यस्ता दस्ताबेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान राखे/नराखेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको र यस्ता दस्ताबेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान राखेको ।	नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको तर यस्ता दस्ताबेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श नगर्नुका साथै यस्ता दस्ताबेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका ।
५८				३.४.२	नगरपालिकामा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य	०-१	१	नगरपालिकामा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी	नगरपालिकामा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क	नगरपालिकामा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क	नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी दस्तावेज ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					सञ्चालन तथा राहत वितरण गरे/नगरेको ।			आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गरेको ।	राखेको तर सो अनुरूप आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	नराख्नुको साथै आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	
५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखे/नराखेको ।	०-१	१	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको ।	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराएको तर उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा नराखेको ।	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी नगराउनुको साथै उनीहरूलाई प्राथमिकतामा नराखेको ।	प्राथमिकता दिईएका आधारहरू तथा सहभागी विवरण विपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन बार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
६०				३.४.४	विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा सधै महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा कहिले काही मात्र महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने नगरेको ।	विपद् प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन निर्णय पुस्तिका उपस्थिति विवरण ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.१	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री/संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री/संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको ।	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री/ संवेदनशील संरचनाको प्रावधान आंशिक रुपमा मात्र हुने गरेको ।	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री/ संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने नगरेको ।	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्इङ, डिजाइन, तथा लागत अनुमान ।
६२				४.१.२	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक	०-१	१	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र	नगरपालिकाका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्इङ, डिजाइन,

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरे/नगरेको ।			महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको ।	अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा आंशिक रूपमा मात्र महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट निर्माण गरेको ।	गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुने गरी निर्माण नगरेको ।	तथा लागत अनुमान संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।
६३				४.१.३	नगरपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरे/गरेको तथा सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको तथा सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको ।	नगरपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको भएतापनि सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने नगरेको ।	नगरपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृती दिने नगरेको	भवन तथा पूर्वाधार निर्माण सम्पन्न सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
६४				४.१.४	नगरपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न वैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदाय सबैलाई समेटी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई आंशिक रूपमा मात्र समेट्नेगरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	नगरपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई समेटी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन नगरेको ।	स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।
६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४.२.१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन समेत गरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरेको तर सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था नगरेको	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वीकृत वार्षिक नीति र कार्यक्रम अध्ययन तथा अनुगमन प्रतिवेदन
६६				४.२.२	नगरपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई	०-१	०.५	नगरपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी	नगरपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक	नगरपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	शाखागत कार्य विवरण अनुगमन प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरे नगरेको र सो को कार्यान्वयन भए/नभएको ।			लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरेको र सो को कार्यान्वयन समेत भएको ।	स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरेता पनि र सो को कार्यान्वयन नभएको ।	कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था नगरेको ।	
६७				४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू (सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तन क्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने लगायतका विषयहरू) संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू सवै वडाहरूमा संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केहि कार्यक्रमहरू केहि वडाहरूमा मात्र संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनै पनि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन स्थल समेत देखिने गरि तयार गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
६८				४.२.४	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था	०-१	१	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट	महिला, आर्थिक रूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम	आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					गरे/नगरेको तथा सोको कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।			व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन पनि गरेको ।	सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरेता पनि सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	र बजेट व्यवस्था नगरेको ।	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको र सो उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भए/नभएको ।	०-१	१	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सो बमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भएको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको तर सो बमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना नभएको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रबन्ध नमिलाएको ।	विद्यालयमा भर्ना गराउने सम्बन्धी निर्णय विद्यालय जाने उमेर समुहगत विद्यार्थी भर्ना दर अध्ययन प्रतिवेदन ।
७०				४.३.२	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्री तथा पोशाक र छात्रबृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको ।	०-१	१	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्री तथा पोशाक र छात्रबृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रबन्ध मिलाएको ।	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका केही बालबालिकाहरूलाई मात्र दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्री तथा पोशाक र छात्रबृत्तिको व्यवस्था	नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्री तथा पोशाक र छात्रबृत्तिको व्यवस्था नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रबन्ध मिलाएको ।		
७१				४.३.३	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भए/नभएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू (जस्तैः अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षा, आदि) कार्यान्वयन भए/ नभएको ।	०-१	१	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भएको ।	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भए तापनि सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको ।	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम नभएको ।	स्वीकृत आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति विवरण ।
७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्था गरेको तर यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्था नगर्नुको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्वद्ध निर्णयहरू विद्यालयको वार्षिक योजना कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
७३		खानेपानी तथा सरसफाई	४	४.४.१	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रबन्ध गरे/नगरेको।	०-१	१	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रबन्ध गरेको।	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध आंशिकरूपमा गरेको।	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालय लगायत साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध नगरेको।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन।
७४				४.४.२	नगरपालिकाको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको।	०-१	१	नगरपालिकाको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	नगरपालिकाको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको तर स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागिता हुने नगरेको।	नगरपालिकाको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
७५				४.४.३	नगरपालिकाका सबै गाउँ, बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाका सबै गाउँ, बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	नगरपालिकाका गाउँ, बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम केही गाउँ बस्तीहरूमा मात्र सञ्चालन हुने गरेको ।	नगरपालिकाका गाउँ, बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम कुनै पनि गाउँ बस्तीहरूमा सञ्चालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
७६				४.४.४	नगरपालिकाका गाउँ, टोल, बस्तीहरूमा सफा पानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत ईनार र कुवाको पुर्नजिविकरण र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए/नभएको र ति	०-१	०.५	नगरपालिकाका गाउँ, टोल, बस्तीहरूमा सफा पानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत ईनार र कुवाको पुर्नजिविकरण र	नगरपालिकाका गाउँ, टोल, बस्तीहरूमा सफा पानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत ईनार र कुवाको पुर्नजिविकरण	नगरपालिकाका गाउँ, टोल, बस्तीहरूमा सफा पानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत ईनार र कुवाको पुर्नजिविकरण	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्वद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने गरे/नगरेको ।			रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भएको र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने गरेको ।	र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए तापनि ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने नगरेको ।	र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत नभएको	कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था, आदि ।
७७		स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	४.५.१	नगरपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरिबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरिबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरेको ।	नगरपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरिबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	नगरपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरिबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश नगरेको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
७८				४.५.२	नगरपालिकाले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको	०-१	१	नगरपालिकाले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा	नगरपालिकाले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा	नगरपालिकाले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गरे/नगरेको ।			लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गरेको ।	लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको ।	प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
७९				४.५.३	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक)र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिए तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति नलिएको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण सहभागी छनौटका आधार ।
८०				४.५.४	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने नगरपालिकाको नीति रहे/नहरेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०.५	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने नगरपालिकाको नीति रहेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने नगरपालिकाको नीति रहे तापनि सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने नगरपालिकाको नीति नहरेको ।	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन	४	५.१.१	नगरपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको वा तदर्थ (पटके/ स्वेच्छा अनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरेको तर सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छा अनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	नगरपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छा अनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	नगरपालिकाले सेवा प्रवाह सम्बन्धित नीति तथा कानून सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णयहरू ।
८२				५.१.२	नगरपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता,सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरेको ।	नगरपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता,सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिए तापनि सो बमोजिम कार्यान्वयन नगरेको ।	नगरपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता,सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति नलिएको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
८३				५.१.३	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र वटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	१	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय भए तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने नगरेको ।	स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ।
८४				५.१.४	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
८५		उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	५.२.१	नगरपालिकाले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले नियमित रुपमा संचालित सबै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको	नगरपालिकाले आंशिक रुपमा केहि कार्यक्रमको मात्र सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको	नगरपालिकाले कुनैपनि कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।		लगायतका प्रतिवेदन ।
८६				५.२.२	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरेको ।	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका केही व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको कहिले काही मात्र उपस्थिति रहने गरेको ।	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन ।
८७				५.२.३	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट नगरपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयका विषयमा प्रश्न उठ्ने गरे/नगरेको र सोको अभिलेख राखी उठेका	०-१	१	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट नगरपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट नगरपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको	नगरपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट नगरपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					प्रश्नउपर नगरपालिकाबाट सम्बोधन हुने गरे/नगरेको ।			राखी सम्बोधन हुने गरेको ।	अभिलेख राखे तापनि सम्बोधन हुने नगरेको ।	राख्ने र सम्बोधन गर्ने नगरेको ।	कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
८८				५.२.४	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए/नल्याएको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे तापनि कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत नै नगरेको ।	स्वीकृत आचार संहिता आचार संहिताको पालना सम्बन्धी अध्ययन वा अनुगमन प्रतिवेदन ।
८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	नगरपालिकाले नियमित रुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे/नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले नियमित रुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गरेको ।	नगरपालिकाले नियमित रुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे तापनि महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेटका सम्बन्धमा सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको ।	नगरपालिकाले नियमित रुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गर्ने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन ।
९०				५.३.२	नगरपालिकाले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	०	नगरपालिकाले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	नगरपालिकाले स्थानीय सूचना प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे तापनि स्थानीय	नगरपालिकाले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम स्थानीय भाषाका प्रसारित

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्ग	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्ग	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्ग आउने अवस्था	०.५ अङ्ग आउने अवस्था	० अङ्ग आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									भाषामा गर्ने नगरेको ।		सामाग्रीहरूको अभिलेख कार्यक्रम प्रगति विवरण ।
९१				५.३.३	नगरपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सु-सूचित गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सु-सूचित गरेको ।	नगरपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य मध्ये केही माध्यमद्वारा मात्र लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सु-सूचित गरेको ।	नगरपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य जस्ता कुनैपनि माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सु-सूचित नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रसारित सामाग्रीहरूको अभिलेख तथा विवरण कार्यक्रम प्रगति विवरण ।
९२				५.३.४	नगरपालिकामा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको/नभएको ।	०-१	०.५	नगरपालिकामा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	नगरपालिकामा महिला लगायत केही लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	नगरपालिकामा महिला लगायत कुनैपनि लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	सहभागी तालिम स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन ।
९३		अनुगमन तथा मूल्यांकन	४	५.४.१	नगरपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सके/नसकेको ।	०-१	१	नगरपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको ।	नगरपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदायले मात्र लाभ लिन सकेको ।	नगरपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट कुनैपनि लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
९४				५.४.२	नगरपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी सबै कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरेको ।	नगरपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव आशिंकरुपमा मात्र विश्लेषण गरेको ।	नगरपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कुनैपनि कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण नगरेको ।	कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन ।
९५				५.४.३	नगरपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	नगरपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको ।	नगरपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर कहिलेकाँही केही कार्यक्रममा मात्र छलफल हुने गरेको ।	नगरपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कहिल्यै पनि छलफल हुने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम उपस्थिति पुस्तिका समीक्षा बैठकको निर्णय तथा प्रतिवेदन ।
९६				५.४.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी	०-१	०.५	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका केही विषयवस्तुलाई मात्र	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्ग	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्ग	प्राप्ताङ्ग	१ अङ्ग आउने अवस्था	०.५ अङ्ग आउने अवस्था	० अङ्ग आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					योजना तथा कार्यक्रम तयार गरे/नगरेको ।			गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	तथा कार्यक्रम तयार नगरेको ।	वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम ।
९७		समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	५.५.१	नगरपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरे/नगरेको ।	०-१	१	नगरपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	नगरपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा आंशिक रुपमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	नगरपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण नगरेको ।	नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम संघ र प्रदेश सरकारका सम्बद्ध नीति तथा कानून र कार्यविधि समन्वय र सहकार्यमा संचालित कार्यक्रमको सुची ।
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा २ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जाल निर्माण भइ कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा १ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच सञ्जाल निर्माण नभएको ।	छलफलको निर्णय पुस्तिका ।
९९				५.५.३	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा	०-१	०.५	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच कार्यगत संयन्त्र (	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबिच कार्यगत संयन्त्र (	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम ।

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अङ्क आउने अवस्था	०.५ अङ्क आउने अवस्था	० अङ्क आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरे/नगरेको ।			अधिकांश प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	संजाल) का केही प्रतिनिधिलाई मात्र लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	संजाल) का प्रतिनिधिलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान नगरेको ।	
१००				५.५.४	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन नगरेको ।	वार्षिक नीति, योजना, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति विवरण ।

अनुसूची २: माइन्युट

आज मिति २०८.२।१०.।०.६. गते यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाका प्रमुख/ उपप्रमुख/ कार्यपालिका सदस्य श्री माणिका देवी दुलाल .... को उपस्थितिमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा परामर्शदाता सस्था श्री कम्प्रीहेन्सीभ प्लान एण्ड रिसर्च इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा. लि.को अगुवाईमा वडाका जनप्रतिनिधिहरू, राजनैतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरू, नागरिक अगुवाहरू लगायत तपसिलको उपस्थितिमा नगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागि छलफल गरी आवश्यक तथ्याङ्कहरु साथै सल्लाह, सुझाव संकलन गरियो ।

<u>तपसिल</u>

क.सं.	नाम	पद	मोबाइल नं.	हस्ताक्षर
१	श्री माणिका देवी दुलाल	नगर उप प्रमुख		
२	श्री हरि ब. खड्का	२ नं. वडाअध्यक्ष	९८४२३२६२८६	
३	श्री पर्शुराम राई	३ नं. ,,	९८१४६३८८५५	
४	श्री लुङ्गराज राई	४ नं. ,,	९८७०५६३२२३	
५	श्री अम्बर ब. खड्का	६ नं. ,,	९८६१५५१७६९	
६	श्री भगीरथ कु. मगर	८ नं. ,,	९८४०३२८६०६	
७	श्री धर्मेन्द्र कु. खड्का	१० नं. ,,		९८१६६०६०४९
८	श्री तेज ब. थापा	का.वा. वडाध्यक्ष-९	९८६१३०८२१५	
९	श्री नारायण थापा	,, -१	९८६२९६९६९२	
१०	श्री सुषमा राई	कार्यपालिका सदस्य		
११	श्री जय कुमार राई	,, ,,	९८१५६९७६९५	
१२	श्री माधव सार्की	,, ,,	९८२३६००९२८	
१३	श्री शान्तिदेवी चौधरी	,, ,,	९८१९३९००३८	
१४	श्री महेश राना मगर	प्रा. प्र.शा. प्र.	९८४३३८६९६८	
१५	श्री पुनिता नेपाली	व.म.स. वडा नं ९	~~९८६०४~~ ९८६०३९२५	
१६	श्री मित्रा थापा मगर	वडा म.स. वडा नं. १	९६८२८४६५६६	
१७	श्री सुरज कुमार कार्की	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८२८०३०३५०	
१८	श्री नैन बहादुर खड्का	न्यायिक शाखा	९८५२८४६०६०	
१९	श्री यज्ञराज श्रेष्ठ	कृषि शाखा	९८४२५५६२९६	
२०	श्री मिलन रिजाल		९८५२८४४०३८	

आज मिति २०८२।१०।०६ गते यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाका प्रमुख/ उपप्रमुख/ कार्यपालिका सदस्य श्री ......मणीका देवी दुलाल ज्यू........ को उपस्थितिमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा परामर्शदाता सस्था श्री कम्प्रीहेन्सीभ प्लान एण्ड रिसर्च इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा. लि.को अगुवाईमा वडाका जनप्रतिनिधिहरू, राजनैतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरू, नागरिक अगुवाहरू लगायत तपसिलको उपस्थितिमा नगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागि छलफल गरी आवश्यक तथ्याङ्कहरु साथै सल्लाह, सुझाव संकलन गरियो ।

<u>तपसिल</u>

क्र.सं.	नाम	पद	मोबाइल नं.	हस्ताक्षर
१	अनुपराज खत्री	सचिवालय	९८१९६५०७५६	
२	अर्जुन कार्की	रोजगार संयोजक	९८४१०२४५६३	
३	चक्र प्रसाद आचार्य	प्रशासन शाखा	९८५५६१४०६४	
४	मोहन कुमार राई	यो.अ.ना.प्रा.	९८६६१२८००	
५	संझना जोशी	कृषि प्रसार अधिकृत	९८६५२२२२२३	
६	डा. विनोद घिमिरे	पशु चिकित्सक	९८६०२६६२०२	
७	आस्था कार्की	मनोविमर्शकर्ता	९८६०६३०५४५	
८	नवराज बराल	प्रा.वि.प्र. लि. सि.	९८६२८२२९०	
९	हिरा कुमार खपकोटा	विपद् शाखा	९८५२८४०९२	
१०	वनिता परियार	ना.वि.ति.	९८४८८३२२३५	
११	ईश्वर ना० कडवाल	नगरप्रहरी	९८२०२६२६८९	
१२	पुष्कल राई	वडा सचिव	९८१९६६८६६४	
१३	योग कुमारी बास्तोला	नगर प्रहरी	९८०६६६८९८३	
१४	हरि बहादुर खड्का	" "	९८०६९८८६६३	
१५	श्यामराज खतिवडा	IT officer	९८६२८०६७००	
१६	बिन्दा घिमिरे	सहजकर्ता	9841576190	
१७	सामिक्षा घिमिरे	"	9851175951	
१८	विजय लोहनी	उद्यम विकास सहजकर्ता	9842878632	
१९	मिलन वान्तावा	DPS	9819955175	
२०				

अनुसूची ३: कार्यक्रमका केही तस्वीरहरू